

WOMEN WRITING A SEFER TORAH

Compiled by Haviva Ner-David

1. דברים פרק לא פסוק יט

וְעַתָּה כָּתְבוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת וְלַמָּדָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁימָה בְּפִיהֶם
לְמַעַן תִּהְיֶה לִּי הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְעֵד בְּבָנֵי יִשְׂרָאֵל:

Therefore, write down this poem and teach it to the people of Israel; put it in their mouths, in order that this poem may be my witness against the people of Israel. (context: right before Haazinu, when Moshe is speaking to Bnei Yisrael before he dies and they enter Canaan)

2. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כא עמוד ב

אמר (רבא) +מסורת הש"ס: רבה+: אף על פי שהניחו לו אבותיו לאדם ספר תורה - מצוה לכתוב משלו, שנאמר +דברים ל"א+ ועתה כתבו לכם את השירה,

Said Rabah: Even if one's ancestors left for him/her a Torah scroll, it is a mitzvah to write one oneself, as it says: "Therefore, write down this poem.."

3. תלמוד בבלי מסכת גיטין דף מה עמוד ב

דתני רב המנונא בריה דרבא מפשרניא: ס"ת, תפלין ומזוזות שכתבן (מין) ומסור, עובד כוכבים ועבד, אשה וקטן, וכותי וישראל מומר - פסולין, שנאמר: +דברים י"א+ וקשרתם... וכתבתם, כל שישנו בקשירה ישנו בכתיבה, וכל שאינו בקשירה אינו בכתיבה;

A Torah scroll, tefillin, or mezuzot that a min (heretic), a masor (traitor), an idol worshipper, a slave (non-Jewish), a woman, or a minor, a kuti, or a Jewish mumar (son of a kohen who married a woman who is forbidden to him), are invalid, as it says: And you shall bind.. and you shall write. All that are related to binding are also related to writing, and all that are not related to binding are not related to writing. (meaning that all who are obligated to bind the tefillin are also obligated to write the tefillin and mezuzot and sifrei (Torah)

4. ספר החינוך מצוה תריג

מדיני המצוה מה שאמרו זכרונם לברכה כיצד כותבין ספר תורה, כתיבה מתוקנת וטובה ונאה. ויניח בין כל תיבה ותיבה כמלוא אות קטנה ובין כל שיטה ושיטה כמלוא שיטה. ואורך כל שיטה שלשים אותיות כדי לכתוב למשפחותיהם למשפחותיהם למשפחותיהם שלש פעמים וזהו רוחב כל דף ודף. ולא תהא שיטה קצרה מזה כדי שלא יהא הדף כאגרת, ולא ארוכה יתר על זה כדי שלא יהו עיניו משוטטות בכתב. נזדמנה לו תיבה בת חמשה אותיות, לא יכתוב שנים בתוך הדף ושלש חוץ לדף, אלא כותב שלש בתוך הדף ושנים חוץ לדף. לא נשאר מן הדף כדי לכתוב שלש אותיות, מניח המקום פנוי ומתחיל מתחלת השיטה. נזדמנה לו תיבה בת שתי אותיות, לא יזרקנה בין הדפין, אלא יחזור לתחלת השיטה. נזדמנה לו בסוף השיטה תיבה בת עשר אותיות או פחות או יותר ולא נשאר מן השיטה כדי לכתוב את כולה בתוך הדף, אם יכול לכתוב חציה בתוך הדף וחציה חוץ לדף כותב, ואם לאו מניח המקום פנוי ומתחיל מתחילת השיטה.

ומניח בין כל חומש וחומש ארבעה שיטין פנויות בלא כתיבה לא פחות ולא יתר, ויתחיל החומש מתחלת השיטה המישית. וכשיגמור התורה צריך שיגמור באמצע שיטה שבסוף הדף. ואם נשאר מן הדף שיטין הרבה, מקצר ועולה ומתחיל מתחלת השיטה ולא יגמור את השיטה, ומתכוין עד שיהיה לעיני כל ישראל באמצע שיטה בסוף הדף.

ויזהר באותיות הגדולות ובאותיות הקטנות ובאותיות הנקודות ובאותיות שצורתם משונה כגון הפיין לפופות והאותיות העקומות כמו שהעתיקו הסופרים איש מפי איש. ויזהר בתגין ובמנינם, יש אות שיש עליה תג אחד ויש אות שיש עליה שבעה, וכל התגין כצורת זיין הם דקין כחוט השערה. וכל הדברים אלו לא נאמרו אלא למצוה מן המובחר, ואם שגה בתיקון זה, או שלא דקדק בתגין וכתב כל האותיות כתקנו, או שקרב את השיטין או הרחיקן או האריךן או קצרן, הואיל ולא הדביק אות באות ולא חסר ולא הותיר ולא הפסיד צורת אות אחת ולא שינה בפתוחות וסתומות הרי זה ספר תורה כשר. ויתר פרטי המצוה מבוארים במסכת מנחות פרק שלישי ובפרק ראשון מבבא בתרא ובמסכת שבת.

ונוהגת בכל מקום ובכל זמן בזכרים שהן חייבין בתלמוד תורה, וכמו כן לכתוב אותה, ולא הנקבות.

ועובר על זה ולא כתב ספר תורה אם אפשר לו בשום ענין, ביטל עשה זה. וענשו גדול, כי היא סיבה ללמוד מצוות התורה כמו שאמרנו. וכל המקיים אותה יהיה ברוך ויחכם הוא ובניו כמו שכתוב כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל.

And this mitzvah is practiced in all places and all times by males--since they are obligated in studying Torah, and thus to write one--and not females.

5. ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה יח

והמצוה הי"ח היא שצונו שיהיה לכל איש ממנו ספר תורה לעצמו. ואם כתבו בידו הוא משובח מאד והוא יותר טוב כמו שאמרו (מנחו' ל א) כתבו בידו מעלה עליו הכתוב כאילו קבלו מהר סיני, ואם אי אפשר לו לכתבו צריך שיקנהו או ישכור מי שיכתבהו לו. והוא אמרו יתעלה (וילך יט) כתבו לכם את השירה הזאת. כי אין מותר לכתוב את התורה פרשיות פרשיות (גטין ס א) כי אמנם רצה באמרו את השירה כל התורה הכוללת זאת השירה. ולשון גמר סנהדרין (כא ב) אמר רבה אע"פ שהניחו לו לאדם אבותיו ספר תורה מצוה לו לכתוב משלו שנאמר ועתה כתבו לכם את השירה הזאת. איתביה אביי כותב לו ספר תורה לעצמו כדי שלא יתגאה בשל אבותיו מלך אין הדיוט לא. והיתה התשובה התם לא נצרכה אלא לשתי תורות כדתניא וכותב לו שתי תורות וכו'. כלומר שההפרש בין מלך והדיוט כי כל איש הוא חייב לכתוב ספר תורה אחד והמלך שני ספרי תורות כמו שהתבאר בשני מסנהדרין (כא ב). וכבר התבאר משפטי מצוה זו ר"ל כתיבת ספר תורה ותנאיה בפרק שלישי ממנחות (כט - לד א) ובפרק ראשון מבבא בתרא (יג ב, יד א) ושבת:

And the 18th mitzvah is that we were commanded that each person should have his/her own sefer Torah. And if s/he wrote it him/herself it is very praiseworthy and it is preferable.. and if s/he cannot write one him or herself, one must hire someone to do it in your stead.. (No mention here that it is only an obligation upon men, but at the end of Sefer Hamitzvot, when he lists the mitzvot women are not obligated in, he lists #18 among them).

6. רמב"ם הלכות תפילין ומזוזה וספר תורה פרק א הלכה יג

ספר תורה תפילין ומזוזות שכתבן אפיקורוס ישרפו, כתבן כותי או ישראל מומר או מוסר ביד אנס או עבד או אשה או קטן, הרי אלו פסולין ויגנזו שנאמר וקשרתם וכתבתם כל שמוהר על הקשירה ומאמין בה הוא שכותב, נמצאו ביד אפיקורוס ואינו יודע מי כתבן יגנזו, נמצאו ביד כותי כשרים, ואין לוקחין ספרים תפילין ומזוזות מן הכותים ביותר על דמיהם שלא להרגיל אותן לגונבן ולגזלן.

A Torah scroll, tefillin, or mezuzot that an apikores writes should be burnt. **If a kuti or a Jewish mumar [or a traitor] writes one, or if it was [found] given into the hands of a non-Jewish slave or a woman or a minor, they are invalid and should be put in genizah**, as it says: And you shall bind them, and you shall write them. All who are obligated [literally: warned] about binding and believe in it are the ones who ..write

7. רמב"ם הלכות תפילין ומזוזה וספר תורה פרק י הלכה א

נמצאת למד שעשרים דברים הן שבכל אחד מהן פוסל ספר תורה, ואם נעשה בו אחד מהן הרי הוא כחומש מן החומשין שמלמדין בהן התינוקות ואין בו קדושת ספר תורה ואין קורין בו ברבים, ואלו הן: (א) אם נכתב על עור בהמה טמאה, (ב) שנכתב על עור בהמה טהורה שאינו מעובד, (ג) שהיה מעובד שלא לשם ספר תורה, (ד) שנכתב שלא במקום כתיבה על הגויל במקום בשר ועל הקלף במקום שיער, (ה) שנכתב מקצתו על הגויל ומקצתו על הקלף, (ו) שנכתב על דוכסוסטוס, (ז) שנכתב בלא שירטוט, (ח) שנכתב בלא שחור העומד, (ט) שנכתב בשאר לשונות, (י) שכתבו אפיקורוס או כיוצא בו משאר פסולין, (יא) שכתב האזכרות בלא כוונה, (יב) שחסר אפילו אות אחת, (יג) שהוסיף אפילו אות אחת, (יד) שנגעה אות באות, (טו) שנפסדה צורת אות אחת עד שלא תקרא כל עיקר או תדמה לאות אחרת, בין בעיקר הכתיבה בין בנקב בין בקרע בין בטשטוש, (טז) שהרחיק או שהקריב בין אות לאות עד שתראה התיבה כשתי תיבות או שתי תיבות כתיבה אחת, (יז) ששינה צורת הפרשיות, (יח) ששינה צורת השירות, (יט) שכתב בשאר הכתב כשירה, (כ) שתפר היריעות בלא גידי טהורה, ושאר הדברים למצוה לא לעכב.

There are twenty things that each one of them alone invalidates a sefer Torah, and if you do one of them **the sefer Torah becomes like a humash among humashim with which we teach children, and it does not have the holy status of a sefer Torah, and we don't read from it in public**. And these are them:.. 10) If ..it is written by an apikores or one of the other invalid writers

8. טור אורח חיים סימן לט

תפילין שכתבן עבד או אשה או קטן עו"ג וישראל מומר פסולין וכל הפסול לכתבן פסול בכל תיקון עשייתן כתבן אפיקורוס ישרפו נמצאו ביד אפיקורוס ואין ידוע אם כתבן או לאו יגנזו ביד עו"ג כשרים ואין לוקחין אותן מן העו"ג ולא שאר ספרים ביותר מכדי דמיהם ואין נקחין אלא מן המומחה שבקי בחסירות ויתירות ואם לקחן ממי שאינו מומחה שתיים או ג' כרכים בודק מהן תפילין אחת של יד או של ראש בכרך ראשון וכן בב' וכן בג' וכן בד' וכן בכלם ואם מצאן כשרים כולם הוחזקו ותפילין שהוחזקו בכשרות אין צריכין בדיקה לעולם ובשאלתות מצריך להו בדיקה פעמים בשבוע ולא נהגו כן כ' רב עמרם אפי' לד' או לה' שנים אינן צריכין בדיקה שהאוויר שולט בהם ואין מתעפשות אבל אם אין מניחן אלא לפרקים צריכין בדיקה:

Tefillin that were written by a [Canaanite] slave or a woman or a minor, non-Jew or Jewish mumar is pasul, and all who are pasul to write are pasul to fix it. If an apikores writes one, it is burnt. If one is found in the

hands of a an apikores and you do not know if he wrote it or not, it is put in genizah. If it is found in the hands of a non-Jew, it is kosher

9. טור יורה דעה סימן רפא

ס"ת שכתבו מאינ"י ישרף. כתבו נכרי יגנז. נמצא ביד מאיני או ביד נכרי יגנז ואין קורין בו. ואע"פ שאין קורין בו חייבין הציבור לקנותו ממנו ולגונזו כדי שלא יזלזל בו. ומיהו אם רוצה להעלותו הרבה אין קונין אותו ממנו אלא בכדי דמיו ומעט יותר ואם רצה להעלותו הרבה מניחים אותו בידו. גר שחזר לסורו מחמת יראה כשר לכותבו: ס"ת שאמר הסופר בעודו בידו שלא עיבד העורות לשמן או שלא כתב האזכרות לשמן נאמן והוא פסול החזירו לבעליו נאמן על הגויל ולא על האזכרות:

A Sefer Torah written by a min (heretic) is burnt. If it's written by a non-Jew it is put in genizah. If it is found in the hands of a non-Jew it if put in genizah and you don't read from it. But even though you do not read from it, the community must purchase it from the non-Jew and put in genizah so he won't desecrate it.

10. דרישה על הטור רפא (סוף מאה ה16)

Rabbi Yehoshua Faulk, 16th century Poland

ומין התימה של כתבו רבינו כמו שכתוב בדין תפילין, סימן ל"ט, ודוחק לומר דלא כתב כאן. אלא מה שדינן לשרוף או לגנוז. מה שאין כן בכתבו אישה, דאף דאין יוצאין יכולין ללמוד מתוכו, דמכל מקום הול"ל הא דינא דאין יוצאין בה. שוב עיינתי ברי"ף וברא"ש שהשמיטו גם כן מימרא זו. וצריך לאמר שלא סבירא ליה הדין כן: כך אומרים בתפילין ולא בספר תורה. עיין בתשובתי שכתבתי בזה והארכתי שם בטוב טעם.

And it is surprising what the Tur wrote, like what it written in the laws of tefillin, and it is forced to say that he didn't write it here. Rather that it is the law to burn it or put in genizah. Which is not the case with what a woman wrote, because even if it cannot be used to fulfill the obligation, one can still study from it.. I looked again in the Ri`f and the Ro`sh, and they also don't include this. And one has to say that they don't hold that way, and that they hold that this is the case only with tefillin and not Sefer Torah. Look at the teshuvah .I wrote on this at length in good faith

11. שולחן ערוך יורה דעה סימן רפא סעיף ג

ס"ת שכתבו מסור, עבד, אשה, קטן, כותי, ישראל מומר, פסולין.
A Sefer Torah that was written by a masur, non-Jewish slave, woman, minor, kuti, or a Jewish mumar is invalid.

12. ש"ך יורה דעה סימן רפא ס"ק ו

Rabbi Shabtai Cohen, 17th century Vilna

עבד כו' - והדרישה כתב שמדברי הרי"ף והרא"ש והטור נראה דדוקא גבי תפילין פסולין עבד ואשה וקטן ולא בס"ת וכתב שהאריך בתשובה ואינו מוכרח:

And the Drisha wrote that from the words of the Ri`f and the Ro`sh and the Tur it seems that it is specifically regarding tefillin that a woman, minor or non-Jewish slave is invalid and not regarding a Sefer Torah. And he says that he wrote at length on this in a teshuva, and it is not proven

13. ערוך השלחן, הלכות ספר תורה, רפ"א

Rabbi Yehuel Michel Epstein, 19th-20th century Ashkenaz

ויש לדקדק למה הצריך גניזה. והרי הרמב"ם עצמו ריש פרק י כתב וז"ל: "נמצאת למד שעשרים.. וחשיב שם אותן הפסולין לכתוב. ע"ש. והרי התיר שילמדו בהם התינוקות וא"כ למה הצריך כאן גניזה? וצ"ל באמת דכוונתו מה שאמר יגנזו ג"כ כוונתו כן כלומר

יגנוזו ולא יקראו בו בציבור כדין ס"ת. וכן מבואר מלשון הש"ס בגיטין שם דגניזה הוא רק היפוך מקריאה.

And one could be precise and say why would we need genizah. In fact, Rambam himself writes that there are twenty things that make a sefer Torah invalid, and he includes there the same list of people who are invalid to write. And there he allows to teach the children with them. And if so, why here do we need genizah? And we must say that he means that it should be put in genizah and not read in public like a Sefer Torah. And that is clear from the wording in the gemarah in Gittin there that genizah means the opposite of reading aloud in public

14. שאגת אריה, סימן ל"ה (ראה דפים)

Rabbi Aryeh Leib from Mintz, 18th century Russia and Germany

Summary: He brings various possible reasons why a woman might be exempt from the mitzvah of writing a sefer Torah, such as that they are exempt from studying Torah, or that they are not obligated in all of the mitzvot, or that they are invalid to write tefillin. Then he rejects each of these. In the end, he says that women are obligated (meaning, that they need to have someone write a sefer Torah for them) but the Sefer Torah they write is .pasul (because of the breita in Gittin

15. שו"ת דעת כהן (עניני יו"ד) סימן קסח

בענין מצות כתיבת ס"ת ובדין אשה לכתיבת ס"ת.

...
ב. הנה בדין אשה לכתיבת ס"ת, כתב בדרישה (סי' רפ"א), דלד' הרי"ף הרא"ש והטור, דפסול אשה לכתיבה קאי דוקא בתפילין, דלא הויא בהו בת קשירה, אבל לא בס"ת. ומש"כ בשא"ר (סי' ל"ה) מסיום סהמ"צ, דכ' שם אמצוה י"ח ואין הנשים חייבות בה, לענ"ד אין לבנות יסוד כלל על הדברים הכתובים שם, שניכר לעין הרואה שנשתבש הרבה ע"י מעתיקים, שא"א לישיב כלל מה טעם מנה קצת מצות ולא מנה קצתן, וגם בגוף הספר לא כתב שאין הנשים חייבות בה, כדרכו בכל המצות שאין הנשים חייבות. ובאמת אפי' אם נאמר דכל עיקר מצות הכתיבה משום לימוד, דכתיב ולמדה את בני, מ"מ מאן יימר לן דעל עצם מצות תלמוד תורה קאי, שהוא חיוב על האנשים מצד עצמה אפילו מה שאינו נוגע לעשי', דילמא קאי על הלימוד המוכרח להכשר העשי', שזה עכ"פ חובה על הנשים ג"כ.

אמנם יש מקום לימוד, לע"ד, לפסול אשה מה"ת לכתיבת ס"ת וכל תיקוני עשיתה, דבפ"ב דמכות אמרי' ספר שתפרו בחוטי פשתן פליגי בה ר"י ור"מ חד אומר כשר וחד אומר פסול, ותליא פלוגתייהו בהא דמקשינן כה"ת לתפילין, ומ"ד פסול ס"ל להלכותיו נמי מקשינן, והכי קי"ל דמקשינן להלכותיו ג"כ, וא"כ כיון דקיי"ל אין היקש למחצה, כמו דמקשינן תורה לתפילין לענין חוטי פשתן ה"נ מקשינן לפסול מי שאינו בר קשירה, וכיון שאתקש גם להלכותיו למדנו שפסולה לכל התיקונים ג"כ. אמנם ע"ז יש להעיר, דגם בגז"ש אמרי' אין גז"ש למחצה, ומ"מ אמרי' בפ"ק דקדושין (ד' ט"ו) דהיכא דאיכא טעמא יש גז"ש למחצה, כמו שכ' בספר הכריתות, חלק בתי מדות בית ב', וא"כ י"ל אולי בהיקש ג"כ היכא דאיכא טעמא יש היקש למחצה, אע"ג דאין ללמוד בהחלט היקש מגז"ש, דיותר פשוט דאין היקש למחצה ממה שאין גז"ש למחצה, מ"מ כיון דלמ"ד אין גז"ש למחצה מועיל טעמא, י"ל דבהיקש נמי יועיל טעמא, והכא טעמא רבה איכא שלא להקיש פסול אשה לכתיבה ותיקוני עשיתה אע"ג דילפינן שאר פסולי

תפילין לס"ת, משום דבס"ת י"ל דלמא אשה חייבת, כמש"כ לעיל דלא בריר לן פטורא דידה, וי"ל דמש"ה בהכרח כשרה לקיים מצוה דרמיא עלה. אע"ג דאיכא למידק ממזוזה, דג"כ חייבת ומ"מ פסולה מהיקשא, י"ל דלא דמי כלל, דבמזוזה באה הקבלה שאין המצוה עצם הכתיבה כ"א שיקבע המזוזה, וא"כ תשיג כתיבת המזוזה ע"י אנשים, אבל בס"ת עיקר המצוה היא הכתיבה, וטעמא רבה איכא לאכשורה. וי"ל דזה תלוי אם עיקר המצוה מתקיימת בקניית ס"ת, ומ"ש חז"ל דהוי כחוטף מצוה מן השוק זהו הידור בעלמא, וא"כ דמי למזוזה וליכא טעמא לבטל ההיקש, אך להני דס"ל דעיקר המצוה בכתיבה תליא, איכא טעמא רבה לחלק.

מ"מ י"ל דנילף עיקר דינא דאשה פטורה מכתבת ס"ת מהך היקישא דתורת ד', דבמכות ילפינן מינ' לענין דיני הכתיבה ותיקוני המצוה, ובקדושין ל"ה אמרי' דמינה ילפי' פטור אשה מכל מ"ע שהזמ"ג, א"כ קרא לפטור ג"כ אתי ולמה לא נילף ג"כ דפטורה מכתבת ס"ת מהיקישא דתפילין. ונראה שזהו מדרכו של הרמב"ם שלא להזכיר מפורש דבר שאינו מפורש בגמ', אע"פ שנלמד ע"י עיון, וע"כ לא כתב מפורש בסהמ"צ ובספרו פטור אשה, אלא רמזה בחתימת ספרו.

והנה ענין כל הדברים הללו, ללמוד לפטור אשה מכתבת ס"ת, הוא רק אם נפרש עיקר קרא דכתבו על הכתיבה, ע"י עצמו או ע"י שלוחו, אבל אם נאמר דעיקר קרא הוא שיהי' לו ס"ת קנוי' לו אין מקום לכאורה לפטור מזה נשים, דלא שמענו מתורת ד' היקישא רק לענין כתיבה, אבל הקנין מלתא אחריתא היא.

וי"ל לענין הספק כשהפסול עושה דבר שאינו מעכב אם מגרע גרע, ועכ"פ מדברי הפוסקים נראה דרק בדיעבד כשר, מ"מ נלע"ד דעד כאן לא שמענו כ"א בפסול שאין לו שייכות כלל בעצם המצוה, אבל בס"ת, די ש פנים לומר שגם היא שייכת בה, אין סברא שימנעוה חז"ל מלזכות בדבר שאינו פוסל כלל. ומצינו שבמקום שיש טעם לדבר מכניסים גם הפסול לדבר שאינו מעכב, בפ"ב דערכין שאין קטן נכנס לעבודה כ"א בשעה שהלויים אומרים בשיר, ואין עולים למנין, ועכ"פ כדי לתן תבל בנעימה עולין ג"כ, ועומדים בארץ להיכירא עכ"פ, ויליף לה התם מקרא דד"ק, וי"ל דבלא קרא הו"א שאפי' בדבר שאינו מעכב לא יבא הפסול להוסיף, והשתא דאגמרי' קרא י"ל ה"ה בכל מה דאיכא טעמא ש"ד, וכאן איכא טעמא לתן להן יד ושם בתורת ד', וכדאמרינן (חגיגה טז ע"ב) בענין סמיכה כדי לעשות נח"ר לנשים.

ג. ומה שהק' השא"ר לדברי הרמב"ם מדברי הגמ' דקדושין, דלא חשיב כתיבת ס"ת בכלל מ"ע שלהזמ"ג שנשים פטורות, י"ל דלא שייך למיחשב דבר שא"א שיקיימוה, כמו דלא חשיב מילה, וגם ממילת הבן פטורות, ולא חשיב משום דלא שייכא בעיקר מצוה זו, וה"נ כיון דעיקר המצוה שיכתוב בעצמו, והן פסולות לכתוב, וע"כ בהכרח פטורות. אע"ג דאם א"א לו לכתוב כ' הרמב"ם שיקנה, י"ל דהוי כעין תשלומין דכתיבה, וכיון דלא שייכי בכתיבה לא שייכי ג"כ בקנין, דומיא דחיגר ביום ראשון ונתפשט ביום שני (חגיגה ט').

והנה הרמב"ם, אע"פ שבחתימת ספר המצות כתב דאשה פטורה ממצוה זו, לא כתב כן בספרו הגדול. ולענ"ד זה תלוי בעוד שינוי שאנו מוצאים בין סהמ"צ לספר היד, שבסהמ"צ כ' או יקנהו, הרי הקנין ג"כ מגוף המצוה. ובספרו לא הזכיר קנין, ונראה שחזר בו רבנו וס"ל דבקנין אינו מקיים כלל מצות כתיבת ס"ת, זולת בהג' בה אות

אחת. ועתה אם גם בקנין יוצא יד"ח צריך למימר דפטורה, שהרי אפשר שתקנה, וקמ"ל דכיון שאינה בכתיבה אינה בקנין, אבל בספרו שכתב דוקא שיכתוב, הוא או שלוחו א"צ למימר כלל דאשה פטורה, דכיון שאינה כשרה לכתוב ממילא שלוחא לא מציא משוי.

ד. אחר זמן רב שכתבתי דברי הקודמים נתישבתי דמה שכתבתי בפשי, שאם אשה אינה בחיוב כתיבת ס"ת היא מותרת למכור, שדבר זה אינו פשוט כ"כ. שהרי לדעת הרא"ש דס"ל דאין איסור רק למכור ס"ת של רבים בלא דעת זט"ה במעאנ"ה = ז' טובי העיר במעמד אנשי העיר =, אבל יחיד בשלו מותר, עכצ"ל לדידי לאו מטעם מצות כתיבת ס"ת אתי עלה, וצ"ל דס"ל להרא"ש דכתיבת ס"ת מקיים במה שהי' בידו פ"א, ואח"כ כשמוכרה אינו מבטל המצוה, דס"ל שאם הי' מבטל המצוה בודאי לא יתירו משום ללמוד תורה לבטל שום מצוה של תורה. ובפרט לפ"ד השאלתות (פ' לך) דצ"ל לדידי למוד תורה גרע מכהמ"צ משום דאפשר ללמוד גם במקומו, אלא שלהדור מצוה היא לעסוק ביגיעה יתירה, א"כ ודאי לא הי' מותר לבטל בשביל זה מצוה ברורה. וא"כ גם לדעת החולקים י"ל דבהא ל"פ, דטעם איסור מכירת ס"ת אי משום ביטול מצות כס"ת הוא, שהרי לא חילקו, ומשמע דאפ"י יש לו שתים אסור למכור אחת, אע"פ שמקיים בשני, א"ו צ"ל דהוי הטעם משום בזיון ס"ת, שנראה שאינו חשוב ח"ו בעיניו שמוכרה לאחר, וא"כ יש לומר שגם אשה אסורה לבזות ח"ו. ומסתימת דברי הפוסקים בשו"ע אבה"ע, שחלקו בבי"ש ובח"מ בסי' א', אם אשה מותרת למכור ס"ת כדי לשא, מטעם דאינה מצווה על פ"ו, משמע דס"ל דהך איסורא בודאי איתא גבה.

ובאמת י"ל דתלי' במה שהעיר המג"א בה' ציצית (/או"ח/ סי"ד = סימן י"ד) אי בכ"מ דכתב בנ"י כונתו לאפוקי נשים עיי"ש, וה"נ כתיב ולמדה את בני וי"ל דקאי אדלעיל. ואולי יש מקום לחקור, שאם בכתיבת ס"ת ע"י המכירה תתבטל המצוה, ונאמר שזה טעם האיסור, י"ל שאפ"י במקום המותר הוא דוקא למכור למי שמחזיק במצוה זו, שעכ"פ ע"י אחר תתקיים המצוה, ואין כ"כ ביטול מצוה, אבל למכור לאשה אסור. ומ"מ זה פשוט דאיש ואשה שבאין ליקח ס"ת מצוה להקדים האיש, וצ"ע אפילו אם האשה נותנת ביוקר י"ל דמ"מ האיש יקיים בזה המצוה, וי"ל דעד חומש נכסיו מחוייב לקנות אם אינו מוצא במ"א, וצ"ע על מצוה דאחרים אם הדין כך.

(זיימל תרנ"ה)

He points out that there are often mistakes in the Rambam's Sefer Hamitzvot, which is why he thinks that when he says that women are exempt from this mitzvah (because it's a positive time-bound mitzvah), this is a mistake. And it can't be because of Talmud Torah that women are exempt, because women are obligated to learn what is necessary for them to know. But the Sefer Torah a woman writes in pasul (because of the breita) and she can't make corrections on a sefer Torah either. But does that mean she is exempt from acquiring a sefer Torah for herself? Yes, since the Sefer Torah she writes is pasul, of course she is not obligated in the mitzvah of writing or acquiring) a sefer Torah. And he goes into issues of whether it is permissible for a woman to sell a Sefer Torah, because it is negating the mitzvah for a man to sell his Sefer Torah. So maybe for the woman it is degrading the mitzvah. But maybe she can do so to get married. But maybe not, because she is not obligated in Pru Urvu. But surely one should sell a Sefer Torah to a man before

a woman, since he is obligated and she is not. But what if she is willing to pay a lot more?
.He raises interesting questions, but doesn't come to any definite conclusions, as I can see